

Sygn. akt III AUa 361/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Elżbieta Kunecka (spr.)
Sędziowie:	SSA Jarosław Błaszczak SSA Jacek Witkowski
Protokolant:	Adrianna Szymanowska

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku H. M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

na skutek apelacji H. M. S.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu

z dnia 6 grudnia 2011 r. sygn. akt V U 2500/10

I. oddala apelację;

II. przyznaje z urzędu od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu na rzecz Kancelarii Adwokackiej w Z. adv. S. J. kwotę 120 zł tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną wnioskodawcy z urzędu.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 grudnia 2011 r. sygn. akt VU 2500/10 Sąd Okręgowy w Opolu oddalił odwołanie H. M. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 13 października 2010 r., którą organ rentowy odmówił wnioskodawcy przyznania prawa do emerytury.

Rozstrzygnięcie Sąd wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny sprawy:

Wnioskodawca H. M. S. (ur. (...)), w dniu 19 lutego 2009 roku złożył do ZUS O. w O. wniosek o emeryturę. Na terenie Niemiec przebywa od dnia 16 lipca 1983 roku.

Decyzją z dnia 13 października 2010 roku organ rentowy odmówił mu emerytury wskazując w uzasadnieniu, że nie udokumentował wymaganego okresu ubezpieczenia, a jedynie 17 lat, 3 miesiące i 1 dzień. W decyzji tej odmówiono wnioskodawcy zaliczenia do stażu pracy okresu pracy od czerwca 1958 roku do sierpnia 1968 roku oraz od września 1976 roku do 31 stycznia 1977 roku z uwagi na brak potwierdzenia opłacania składek w tych okresach.

H. M. S. odbywał naukę w Liceum Ogólnokształcącym dla Pracujących w R. w latach 1958 do 1964 roku.

W okresie od dnia 1 lipca 1968 roku do dnia 16 października 1976 roku wnioskodawca pracował w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Handlu (...) w K. Oddział Z., od dnia 1 lutego 1977 roku do dnia 1 kwietnia 1984 roku, jako osoba współpracująca w zakładzie (...), od dnia 1 maja 1984 roku do dnia 31 grudnia 1984 roku i od dnia 1 stycznia 1985 roku do dnia 31 stycznia 1986 roku był zatrudniony na terenie Niemiec.

Świadek I. B. znająca wnioskodawcę, widziała wnioskodawcę w zakładzie prowadzonym przez E. G.. Nie widziała żadnych dokumentów, które świadczyłyby o tym, że jest on zatrudniony w tym zakładzie jako pracownik i że na jego rzecz odprowadzane są składki.

Świadek W. K. (1) znający wnioskodawcę widywał go w biurze Punktu Sprzedaży Drzewek w końcówce lat 60 tych i początku 70 tych. Świadek H. B. widział jak wnioskodawca przycinał drzewka w Punkcie Sprzedaży Drzewek, miał robocze ubranie. Nie zawsze widywał go przy pracy. Nie wiedział gdzie pracował wnioskodawca ale jego ojciec mówił mu, że pracował w szkółce Drzewek w Ż.

Wobec tak ustalonego stanu faktycznego sprawy Sąd orzekł, że odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie

W uzasadnieniu wyroku Sąd powołał treść art. 27 oraz 28 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 roku, Nr 153. poz. 1227 ze zm.), które określają warunki nabycia prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku.

Sąd wyjaśnił na czym polega różnica pomiędzy tymi dwoma regulacjami dotycząca wymaganego stażu ubezpieczeniowego wskazując, że modyfikacja zawarta w art. 28, a odnosząca się do konstrukcji prawnej emerytury określonej w art. 27, polega na umożliwieniu nabycia świadczenia, w razie spełnienia warunku osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego, ale przy obniżonym - o 5 lat - stażu ubezpieczeniowym. Konsekwencją takiego obniżenia wymaganego stażu ubezpieczeniowego jest to, że w myśl art. 54 cyt. ustawy emerytur, o których mowa w art. 28, nie podwyższa się do kwoty najniższej emerytury (jeżeli są od niej niższe).

Jednocześnie Sąd wskazał, że zgodnie z art. 5 ust. 1 cyt. ustawy, przy ustalaniu prawa do emerytury i renty i obliczaniu ich wysokości uwzględnia się okresy:

- 1) składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) nieskładkowe, o których mowa w art. 7.

Sąd ustalił, że w wnioskodawca odwołał się od decyzji organu rentowego z dnia 13 października 2010 roku, odmawiającej mu prawa do emerytury, z powodu nie udokumentowania wymaganego minimalnego okresu ubezpieczenia dla mężczyzn.

W szczególności organ rentowy nie uwzględnił mu zatrudnienia, w okresie od czerwca 1958 roku do sierpnia 1968 roku w Punkcie Sprzedaży Drzew Owocowych i Ozdobnych z Ż. oraz od września 1976 roku do 31 stycznia 1977 roku w Zakładzie (...).

Sąd zauważył, że przesłuchani w niniejszej sprawie świadkowie W., H. B. i I. B., potwierdzili co prawda, iż widywali wnioskodawcę w spornych okresach w Punkcie Sprzedaży Drzewek Owocowych i Ozdobnych w Ż., jednak nie widzieli,

żadnego dokumentu potwierdzającego fakt, jego rzeczywistego zatrudnienia ani też odprowadzania składek w tych okresach na rzecz ZUS, potwierdzających jego zatrudnienie.

Sąd Okręgowy po dokonaniu oceny i mocy dowodowej zebranego w sprawie materiału dowodowego stwierdził, że dowody te, a w szczególności zeznania świadków nie pozwalają na jednoznaczne określenie wysokości wynagrodzenia wnioskodawcy w w/w spornych okresach. Wskazywanie przez świadków, że w spornym okresie wnioskodawca był widywany w Punkcie Sprzedaży Drzew Owocowych i Krzewów w Ż., jest niewystarczające do tego, by na tej tylko podstawie przyjąć i zaliczyć wnioskodawcy okres teje pracy oraz wynagrodzenie na domniemanym stanowisku pracy.

Skoro w dokumentach, jakie zostały przedłożone w niniejszym postępowaniu nie są wskazane ani chociażby stawki wynagrodzenia zasadniczego wnioskodawcy (godzinowe, kwotowe) i brak jakichkolwiek innych dokumentów potwierdzających jego zatrudnienie poza oświadczeniem jego matki, to - zdaniem Sądu - zeznania w/w świadków były nieprzydatne, albowiem i tak nie pozwoliłyby na precyzyjne odtworzenie wysokości tychże zarobków. Wobec tak poczynionych ustaleń Sąd orzekł, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa i zgodna z obowiązującymi przepisami prawa.

Z wyrokiem nie zgodził się wnioskodawca zaskarżając wyrok w całości i zarzucając Sądowi:

1) niezgodność ustaleń faktycznych, ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym w szczególności poprzez ustalenie, że wnioskodawca nie udowodnił i nie udokumentował wymaganego minimalnego okresu ubezpieczenia, stanowiącego podstawę do przyznania mu prawa do emerytury;

2) naruszenie przepisów prawa procesowego art. 233 § 1 kpc. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na całkowitym pominięciu dowodu z zeznań słuchanych w sprawie świadków przy ustalaniu okresu pracy wnioskodawcy, oraz określeniu wysokości wynagrodzenia, jak również pominięciu zgromadzonych w sprawie dokumentów, w postaci oświadczeń : E. T., H. S. (2), W. K. (2), F. K., świadectwa dojrzałości LO dla pracujących w R., zaświadczenia Urzędu Skarbowego w Ż., które w ocenie skarżącego potwierdzają okres zatrudnienia wnioskodawcy w „Punkcie Sprzedaży Drzew Owocowych i Ozdobnych” w Ż. w spornym okresie .

3) naruszenie art. 328 § 2 kpc. poprzez nie wskazanie w uzasadnieniu przyczyn dla których sąd I instancji odmówił wiarygodności wymienionym wyżej dokumentom, w zakresie rzeczywistego zatrudnienia wnioskodawcy w spornych okresach.

Wobec tak przedstawionych zarzutów skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania od decyzji ZUS w O. z dn. 13.10.2010r. , a tym samym przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji przeprowadził w sprawie właściwe postępowanie dowodowe, wyprowadził trafne wnioski i wydał orzeczenie zgodne z obowiązującymi przepisami, jak również w sposób wyczerpujący uzasadnił wyrok, ze wskazaniem podstawy prawnej rozstrzygnięcia.

Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje stanowisko zajęte przez Sąd I instancji i bez potrzeby ponownego cytowania przyjmuje je za własne.

Spór w sprawie wymagał rozstrzygnięcia, czy wnioskodawca spełnia warunki do przyznania mu prawa do emerytury w oparciu o przepis art. 28 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 roku, Nr 153. poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., którzy nie osiągnęli okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 27 pkt 2, przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki:

1) osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn;

2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 15 lat dla kobiet i co najmniej 20 lat dla mężczyzn.

Wobec osiągnięcia przez wnioskodawcę wieku 65, koniecznym stało się, w szczególności ustalenie, czy wnioskodawca legitymuje się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 20 lat.

Na moment wydania przez organ rentowy decyzji, wnioskodawca miał udokumentowany staż ubezpieczeniowy wynoszący 17 lat, 3 miesiące i jeden dzień.

Wnioskodawca w toku postępowania domagał się zaliczenia do już udokumentowanego stażu ubezpieczeniowego, okresu pracy od czerwca 1958 roku do sierpnia 1968 roku w „Punkcie Sprzedaży Drzew Owocowych i Ozdobnych” w Ż. oraz od września 1976 roku do 31 stycznia 1977 roku w Zakładzie (...).

Sąd Okręgowy po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w sprawie, a w szczególności po przeprowadzeniu analizy zgromadzonej w sprawie dokumentacji, jak również po przeprowadzeniu dowodu z zeznań świadków stwierdził, że brak jest podstaw do uwzględnienia spornych okresów do stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy.

Sąd Apelacyjny po zapoznaniu się ze stanem sprawy stwierdza, że ustalenia faktyczne, jak również ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego przez Sąd I instancji, jest w pełni właściwa.

Słusznie Sąd ten wskazał, że tak ogólnikowe zeznania świadków, w żadnym wypadku nie pozwalają ani na ustalenie dokładnego okresu pracy, ani też na ustalenie ewentualnych zarobków wnioskodawcy.

Fakt, że świadkowie widywali wnioskodawcę na terenie wyżej wymienionych miejsc pracy, nie może stanowić podstawy do uznania tych okresów za okresy pracy jako pewne. Nie ma bowiem możliwości ustalenia, w oparciu o tak szczątkowe i ogólnikowe dowody, czy wnioskodawca w ogóle pozostawał wówczas w zatrudnieniu w rozumieniu przepisów kodeksu pracy, jak również nie sposób ustalić czasu pracy wnioskodawcy, jak również stanowiska pracy, wymiaru czasu pracy, uzyskiwanych w tym czasie dochodów itd. Brak jest jakiegokolwiek dokumentacji, która potwierdzała by fakt odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne, jak również brak jest jakichkolwiek dokumentów płacowych, akt osobowych, świadectwa pracy, angaży.

Wbrew zarzutom apelacji, Sąd I instancji nie naruszył zasady określonej w art. 233 kpc, polegającej na dowolnej ocenie materiału dowodowego.

Sąd Okręgowy wskazał, jakie zasady i reguły dowodzenia obowiązują w postępowaniu przed sądem i wyjaśnił, że w kwestii wysokości wynagrodzenia, na potrzeby ustalenia wysokości podstawy wymiaru świadczenia, Sąd nie mógł oprzeć się na dowodach pośrednich, które w żaden sposób nie pozwalały, na jednoznaczne określenie wysokości wynagrodzenia, jak również nie potwierdzały w sposób nie budzący wątpliwości samego faktu zatrudnienia. Podstawy takiej nie stanowią również, wbrew przekonaniu skarżącego, oświadczenia osób wymienionych w apelacji, jak również świadectwo z LO dla pracujących.

Powyższe dowody, wskazują jedynie, że wnioskodawca był widywany na terenie punktu sprzedaży drzewek, czy też w zakładzie fotograficznym i sporadycznie wykonywał pewne prace, jednakże nie wynika z nich, że był on w istocie zatrudniony, w pełnym wymiarze czasu pracy i otrzymywał określone wynagrodzenie. Świadkowie wskazywali, że widywali wnioskodawcę w odzieży roboczej, widywali go również przy przycinaniu drzewek czy obsłudze biura sprzedaży, jednakże nie potrafili wskazać ani dokładnego okresu zatrudnienia wnioskodawcy, jak również nie potrafili jednoznacznie stwierdzić, czy wnioskodawca był tam zatrudniony, w jakim dokładnie czasie, w jakim charakterze oraz na jakich warunkach. Zeznania świadków, tak dalece ogólnikowe, mogą również oznaczać, że wnioskodawca pomagał swojej matce w prowadzonej przez nią działalności i wcale nie posiadał statusu pracownika.

Mając na uwadze powyższy stan sprawy, stwierdzić należy, że Sąd I instancji słusznie stwierdził, że brak jest w sprawie tego rodzaju dowodów, które umożliwiały by, w sposób nie budzący wątpliwości na poczynienie konkretnych, jednoznacznych ustaleń w zakresie pozostawania w zatrudnieniu wnioskodawcy w spornym okresie.

Tym samym stwierdzić należy, że wnioskodawca nie spełnia warunków określonych w art. 28 ustawy emerytalno-
rentowej od spełnienia których uwarunkowane jest przyznanie prawa do tzw. niepełnej emerytury.

Reasumując Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji wnioskodawcy, która w istocie stanowi
jedynie próbę podjęcia polemiki z prawidłowo wydanym orzeczeniem, a która nie została poparta żadnymi istotnymi
dla sprawy dowodami.

Mając powyższe na uwadze, na mocy art. 385 kpc. Sąd Apelacyjny orzekł o oddaleniu apelacji wnioskodawcy, jako nie
zasługującej na uwzględnienie.

R.S.